

පාර්ලිමේන්තු ප්‍රකාශනමාලා අංක : 222

ආයතනයේ නම : කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව

පාර්ලිමේන්තුවේ රජයේ ගිණුම් කාරක සභාව විසින් සභාගත කරන ලද වාර්තා සම්බන්ධයෙන් ස්ථාවර නියෝග අංක 119 (4) යටතේ ගරු අමාත්‍යවරයාගේ නිරීක්ෂණ හා ගනු ලබන පියවර පාර්ලිමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කිරීම.

පාරාලුමණ්ණර වෙණියිඳු ඉලකකම : 222

නිරුණත්තීණ් පෙණර් : වෙණිමණ්ඳලවියල් තීණෙකකණ්

පාරාලුමණ්ණරත්තීණ් අරසාණක කණකකුකණ් කුණුවිණාල් පාරාලුමණ්ණරත්තීණ් සමර්පිකකප්පඳුම අහිකකකණ් තොඳර්පිල් නිලෙණියර් කඳ්ඳණෙකණ් ඉල. 119(4) ඉණ් කීණ් කෙණරව අමෙසරීණ් අවතාණිප්පුකකණ් මණ්ණරුම් ඈඳුකකප්පඳුම් නඳවඳකකකණ් කුහිත්තු පාරාලුමණ්ණරත්තීණ්කුසු සමර්පිත්තල්.

Parliamentary Publication Series No. : 222

Name of Institution : Department of Meteorology

Submission to the Parliament the observations of the Hon. Minister and the steps taken under Standing Order No. 119 (4) regarding the reports tabled by the Committee on Public Accounts of Parliament.

ආයතනයේ නම - කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව

	කමිටු නිර්දේශය	ගත් ක්‍රියා මර්ග
01	<p>කාර්ය මණ්ඩලය</p> <p>කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ ජ්‍යෙෂ්ඨ මට්ටමේ අනුමත අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් තනතුර ඇතුළු තනතුරු කිහිපයක් පුරප්පාඩුව පැවතීම කෙරෙහි කාරක සභාවේ අවධානය යොමු විය. අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් තනතුර 2022 වර්ෂයේ අනුමත වූවද ඊට අදාළ බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය සඳහා මෙතෙක් අනුමැතිය නොලැබීම හේතුවෙන් එම තනතුර පුරප්පාඩුව පවතින බව ගණන් දීමේ නිලධාරී (ග.නි.) ප්‍රකාශ කළේය. අදාළ තනතුරු සඳහා සේවා ව්‍යවස්ථා පවතින බැවින් බඳවා ගැනීමේ පටිපාටි අවශ්‍ය නොවන බැවින් රාජ්‍ය පරිපාලන , ස්වදේශ කටයුතු , පළාත් සභා හා පළාත් පාලන අමාත්‍යාංශය සම්බන්ධීකරණය වෙමින් එම තනතුරු පුරප්පාඩු පුරවා ගැනීම කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ වගකීම බව මහා භාණ්ඩාගාරයේ කළමනාකරණ සේවා දෙපාර්තමේන්තුව නියෝජනය කළ නිලධාරියා ප්‍රකාශ කළේය.</p>	<p>ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක සේවයේ විධායක සේවා ගණය සඳහා වන බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය හා ශ්‍රී ලංකා විද්‍යාත්මක සේවයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ විධායක සේවා ගණය සඳහා වන බඳවා ගැනීමේ පටිපාටිය 2025 වර්ෂයේදී අනුමතව ඇති අතර බඳවා ගැනීමේ කටයුතු සිදු කරමින් පවතී. මේ වන විට අතිරේක අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් (වැ.බ.) පත් කර ඇති අතර, අධ්‍යක්ෂ හා නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂ තනතුරුවල පත්කිරීමේ කටයුතු සිදු කරමින් පවතී.</p>
02	<p>විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු පිහිටුවීම හා පවත්වනු ලැබූ රැස්වීම් ගණන</p> <p>2019,2020,2021,2022 සහ 2023 ජුනි 30 වන විට පැවැත්විය යුතු විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් 18 න් 2 ක් පමණක් පවත්වා තිබුණු අතර, අවසන් වරට විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීමක් පවත්වා තිබුණේ 2020 දෙසැම්බර් මස 20 වැනි දින දීය. තවද, දෙපාර්තමේන්තුවේ අභ්‍යන්තර විගණකවරයෙකු නොමැති බැවින් විගණන කමිටුවක් නොමැති බවද අමාත්‍යාංශ විගණන කමිටුවේදී පමණක් දෙපාර්තමේන්තු ගැටළු සාකච්ඡා කරන බවද මෙහිදී ප්‍රධාන ගණන් දීමේ නිලධාරී (ප්‍ර.ග.නි.) /ග.නි.ප්‍රකාශ කළේය. අමාත්‍යාංශය විසින් දෙපාර්තමේන්තු අභ්‍යන්තර විගණන කමිටු පැවැත්වීම පිළිබඳ වගකීම ගෙන ඒ සඳහා අවශ්‍ය පියවර ගන්නා ලෙස කාරක සභාව ප්‍ර.ග.නි. වෙත නිර්දේශ කළේය.</p>	<p>කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ පුරප්පාඩුව පැවති අභ්‍යන්තර විගණක තනතුර සඳහා 2023.10.17 දින සිට වැඩ බැලීමේ නිලධාරියෙකු පත් කර ඇති අතර ඉන් පසු 2023 වර්ෂය සඳහා විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් 02 ක්ද, 2024 වර්ෂය සඳහා විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් 04 ක්ද, 2025 වර්ෂය සඳහා මේ වන විට පැවැත්විය යුතු විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් 02 ද විගණන පනතට අනුව නියමිත පරිදි පවත්වා ඇති බව දන්වා සිටිමි. මීට අමතරව අමාත්‍යාංශය විසින් පවත්වන විගණන හා කළමනාකරණ කමිටු රැස්වීම් සඳහාද සහභාගි වන බව දන්වා සිටිමි.</p>

<p>03</p>	<p>ක්ෂණික කාලගුණ වෙනස්කම් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු ලබා ගැනීමේ දෙපාර්තමේන්තු ක්‍රමවේදය</p> <p>2023 මැයි 31 දිනට දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සවි කළ ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන 122 න් 70 ක් පමණක් ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ පැවතුණි. ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථාන 38 න් 02 ක් සවිකර නොතිබූ අතර 12 ක් සියලුම ප්‍රමිතීන්වල දත්ත ලැබෙන පරිදි අළුත්වැඩියා කර ඇත. ඉතිරි මධ්‍යස්ථානවල බැටරි අක්‍රිය වී අපේක්ෂිත ලෙස ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයේ නොපැවතිණි. සාම්ප්‍රදායික වැසි මිනුම් කට්ටල 453 ක් පවතින අතර ඒවායින් අඛණ්ඩව දත්ත නොලැබෙන වැසි මාපක 72 ක් 2023 මැයි 31 දින වන විට පැවතුණි.</p> <p>ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන මගින් මෙන්ම සාම්ප්‍රදායික වර්ෂාමාන ක්‍රමය මගින්ද වර්ෂාමානයේදී දත්ත ලබා ගැනීම සිදු කරන බව ග.නි. ප්‍රකාශ කළේය. කෙසේ වුවද සාම්ප්‍රදායික ක්‍රමය තුළ දත්ත වල නිරවද්‍යතාවය පිළිබඳ ගැටළු පවතින බවද මැනුම් සිදු කරන පුද්ගලයන්ගේ සේවය ස්වේච්ඡා සේවයක් බවද එබැවින්, මෙම පුද්ගලයන් සඳහා පුහුණුවක් ලබා දීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන ඉදිරි අයවැයෙන් ලබා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන බව හෙතෙම වැඩිදුරටත් ප්‍රකාශ කළේය.</p> <p>2018 වර්ෂයේදී ස්ථාපිත ස්වයංක්‍රීය ක්‍රමය විනාඩි 10 න් 10 ට දත්ත ලබාගැනීමේ ක්‍රමයක් බවද අකුණු අවස්ථාවල බිඳ වැටීම් සිදුවන බවද ග.නි. ප්‍රකාශ කළේය. මෙම ක්‍රමය යටතේ අක්‍රිය වූ බැටරි ඒකක සඳහා බැටරි ලබා ගැනීමට ප්‍රසම්පාදන කටයුතු ආරම්භ කර ඇති බව ග.නි.ප්‍රකාශ කළේය.</p> <p>සාම්ප්‍රදායික වර්ෂාමාන ක්‍රමය මගින් වර්ෂාපතනය මැන රිටි අදාළ දත්ත තැපැල් මගින් ලබා ගන්නා බව ප්‍ර.ග.නි. /ග.නි. මෙහිදී ප්‍රකාශ කළේය.</p> <p>දත්ත ලබා ගන්නා මෙම මන්දගාමී</p>	<p>මේ වන විට සාම්ප්‍රදායික වැසි මිනුම් කට්ටල 458 ක් පවතින අතර, ඒ අතරින් 407 ක දත්ත අඛණ්ඩව ලැබේ. ඉතිරි 51 සඳහා අදාළ පුද්ගලයින් දැනුවත් කර ඇත. ඒ අනුව ඉදිරි කටයුතු සිදු කිරීමට සැලසුම් යොදා ඇත.</p> <p>මේ වන විට ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන 131 ක් දෙපාර්තමේන්තුව සතුව පවතින අතර, එයින් 124 ක් ක්‍රියාකාරී තත්ත්වයේ පවතී. මධ්‍යස්ථාන 04ක උපකරණ එම ස්ථානවල පවතින අනාරක්ෂිතභාවය හේතුවෙන් ගලවා ඉවත් කළ යුතුව ඇත. ඒවා හඳුනාගත් වෙනත් ස්ථානවල ස්ථාපිත කිරීමට නියමිතය. ඉතිරි මධ්‍යස්ථාන 03 මේ වන විට අළුත්වැඩියා කළයුතු තත්ත්වයේ පවතින බැවින් ඒවායේ අළුත්වැඩියා කටයුතුද ඉදිරියේදී සිදු කරමින් පවතී.</p> <p>ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථාන 38 සැලකීමේදී මේවා අවුරුදු 15 කට වඩා පැරණි අතර නිෂ්පාදකයා 2019 සිට නිෂ්පාදන කටයුතු නවතා ඇත. මේ නිසා අමතර කොටස් සපයා ගත නොහැකිව ඇත. ඒ අනුව කමිටු වාර්තා 02 ක් මගින් මෙම පද්ධති ඉවත් කිරීමට යෝජනා කර ඇත. ලෝක බැංකු ව්‍යාපෘතිය යටතේ නව පද්ධතියක් මිලදී ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන අතර එතෙක් මෙම පද්ධතිය පවත්වා ගෙන යාමටත් නව පද්ධතිය මිලදී ගැනීමෙන් පසු සහයෝගීතා මධ්‍යස්ථාන හා හඳුනාගත් වෙනත් මධ්‍යස්ථානවල මෙම පද්ධතිය ස්ථාපිත කර තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යාම සඳහා JICA හා ලෝක බැංකු ව්‍යාපෘතිය යටතේ සංවර්ධන කටයුතු කරමින් පවතී.</p> <p>CResMPA ව්‍යාපෘතියෙන් කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව නවීකරණය සඳහා තීරණය කර තිබුණු බැවින්, එම ව්‍යාපෘතිය මගින් දත්ත ලබා ගැනීමේ ක්‍රමවේදය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා නව තාක්ෂණය යොදා ගැනීමට අපේක්ෂා කරන ලදී. එබැවින් දේශීය අරමුදල් අවම කර ගැනීමේ අරමුණින් 2024 වර්ෂයේ අයවැය මගින් මේ සඳහා ප්‍රතිපාදන වෙන් කර ගැනීමක් සිදු නොකරන ලදී. දැනට CResMPA ව්‍යාපෘතිය යටතේ කාලගුණ විද්‍යා දත්ත නව තාක්ෂණය මගින් ලබා ගැනීමේ අරමුණින් උපදේශන සමාගම සමඟ සාකච්ඡා කරමින් ක්‍රමවේදයන් නවීකරණය කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතී. ඉදිරියේදී දෙපාර්තමේන්තු නවීකරණය තුළින් මෙම ගැටළු බොහොමයක් විසඳෙනු ඇතැයි බලාපොරොත්තු වේ.</p>
-----------	--	---

ක්‍රමවේදය පිළිබඳව සිය අප්‍රසාදය පල කළ කාරක සභාව ඒ වෙනුවට වර්තමාන තාක්ෂණය අනුව ප්‍රායෝගික හා වඩා වේගවත් ක්‍රමයකට දත්ත ලබා ගත යුතු බව අවධාරණය කළේය. යල් පැනගිය සාම්ප්‍රදායික වර්ෂාමාන ක්‍රමයේ ඵලදායිතාවය පිළිබඳව ප්‍රශ්න මතු කළ කාරක සභාව එම ක්‍රමය තවදුරටත් අවශ්‍ය ද යන්න තීරණය කර, ඒ වෙනුවට වඩා නිරවද්‍යතාවයක් ඇති ස්වයංක්‍රීය ක්‍රමය කාලගුණ විද්‍යා අනාවැකි සඳහා වැඩි වශයෙන් යොදා ගත යුතු බව පෙන්වා දුන් අතර මේ සඳහා ආරක්ෂක අමාත්‍යාංශයේ සහාය ලබා ගත යුතු බවද පෙන්වා දුන්නේය.

නිර්දේශ

දැනට පවතින සියලුම සාම්ප්‍රදායික වර්ෂාමාන යාවත්කාලීන කර ක්ෂණිකව දත්ත ලබා ගැනීමට ක්‍රියාත්මක කළ හැකි වැඩපිළිවෙලක් ඇතුළත් වාර්තාවක් 2023.09.10 දිනට පෙර කාරක සභාවට ලබාදෙන ලෙස කාරක සභාව ප්‍ර.ග.නි. / ග.නි. වෙත නිර්දේශ කළේය.

සාම්ප්‍රදායික වැසි මිනුම් කට්ටල මගින් දත්ත ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන සැලසුම අංක IAU/COPA/Committee/2023/07 හා 2023.10.10 දිනැතිව එවා ඇති අතර ප්‍රතිපාදන ලැබීම මත එම ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කළ හැකි බව දන්වා ඇත.

ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන 122, ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථාන 38, සාම්ප්‍රදායික වැසි මිනුම් කට්ටල 453 පිළිබඳ වර්තමාන තත්වය, අනවශ්‍ය ඒකක ඉවත් කිරීමට හෝ අවශ්‍ය ඒකක නැවත ක්‍රියාත්මක කිරීමට අනුගමනය කළ යුතු වැඩපිළිවෙලක් සකස් කර එය ක්‍රියාත්මක කිරීම පිළිබඳ දින වකවානු සහිත වාර්තාවක් 2023.10.10 දිනට පෙර කාරක සභාවට ලබා දෙන ලෙස කාරක සභාව ප්‍ර.ග.නි. / ග.නි. වෙත නිර්දේශ කළේය.

මේ පිළිබඳ කාලගුණ විද්‍යා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ 2023.10.10 දිනැති අංක IAU/COPA/Committee/2023/07 දරන ලිපිය මගින් සවිස්තරාත්මක වාර්තාවක් එවා ඇත. සාම්ප්‍රදායික වර්ෂාමාන දත්ත එදිනම ජංගම දුරකථනය හරහා ලබා ගැනීමේ ක්‍රමය සඳහා අවශ්‍ය දල

	<p>ඇස්තමේන්තුව ඉදිරිපත් කර ඇත. ස්වයංක්‍රීය වර්ෂාමාන 122-2024.02.28 ට පෙර ද ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථාන 38-2024 ජුනි අවසානයට පෙරද ක්‍රියාත්මක කරන බව දන්වා ඇත. සාම්ප්‍රදායික වැසි මිනුම් කට්ටල මගින් දත්ත ලබා ගැනීමට සැලසුම් සකස් කරමින් පවතින බව දන්වා ඇත.</p>	
04	<p>ගොන්ගල රේඩාර් පද්ධතියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම.</p> <p>2008 වර්ෂයේදී ක්‍රියාත්මක වූ මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා රු.මිලියන 402 ක් වියදම් වී තිබුණු අතර ලෝක කාලගුණ විද්‍යා සංගමයේ භාරකාර අරමුදලේ තැන්පත් කළ රු.මිලියන 320 ක් වෙනුවෙන් රු.322,926,702 ක මුදලක් 2019 දෙසැම්බර් මස නැවත කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවට ප්‍රේෂණය කර තිබුණි. 2019 දෙසැම්බර් 24 දින ලද එම මුදලින් දෙපාර්තමේන්තුව වෙත රු.මිලියනයක් රඳවාගෙන ඉතිරිය භාණ්ඩාගාරය වෙත ප්‍රේෂණය කර තිබුණි. මේ සම්බන්ධ ඉදිකිරීම්, පුහුණු හා අනෙකුත් පරිපාලන කටයුතු වෙනුවෙන් රු.මිලියන 78 ක් පමණ ශ්‍රී ලංකා රජයට වැය වී තිබූ අතර රේඩාර් පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමට යොදාගත් දොඹකරය කඩා වැටුණු බවත්, එමගින් ව්‍යාපෘතිය අඩාල වූ බවත්, අදාළ උපකරණ නිෂ්කාර්යව තබා තිබීමෙන් හානියට පත් ව ඇති බවත්, ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 1.6 ක් පමණ වූ මෙම රේඩාර් යන්ත්‍රය අලුත්වැඩියා කිරීමට ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපද ඩොලර් මිලියන 1.1 ක් පමණ වැය වන බවත් පසුකාලීනව අදාළ උපකරණවල තාක්ෂණය යල් පැනගිය තත්ත්වයට පත්ව තිබූ බවත්, එබැවින් සමස්ත ව්‍යාපෘතිය අසාර්ථක වූ බවත් මෙහිදී අනාවරණය විය.</p> <p>එමෙන්ම , 2016 ජනවාරි මස ගොන්ගල රේඩාර් කටයුතු වෙනුවෙන් වෙන් කර තිබූ රු.9,146,765 ක් වටිනා උපකරණද අස්ථානගතවී තිබුණු බව මෙහිදී වැඩිදුරටත් අනාවරණය විය.</p> <p>තවද, මෙම ව්‍යාපෘතියට අදාළ උපකරණ මෙරටට රැගෙන ඒමට පෙර කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ නිලධාරියෙකු මෙම යන්ත්‍ර පරීක්ෂා කර එය ක්‍රියාත්මක තත්ත්වයෙන් තොර බව දැනුම් දී තිබුණි. මෙම ගනුදෙනුව සම්බන්ධ කිසිදු සටහනක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන මගින් හෙළිදරව් කර නොතිබුණි. රු.මිලියන 9.1 ක පමණ</p>	<p>මේ සම්බන්ධව අල්ලස් හෝ දූෂණ චෝදනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව විසින් සිදු කරන ලද විමර්ශනයේදී, අල්ලස් පනතේ 70 වන වගන්තිය ප්‍රකාරව වරදක් සිදුව ඇති බවට කරුණු අනාවරණය නොවූ බැවින්, කොමිෂන් සභාවේ විධානය යටතේ සිදු කරන ලද විමර්ශන කටයුතු අවසන් කර, කොමිෂන් සභාවේ භාරයට ගෙන ඇති ලේඛන 2023.03.03 වන දින නැවත භාර දී ඇති බව කාරුණිකව දන්වමි.</p> <p>(ඇමුණුම - 01)</p>

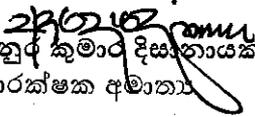
	<p>වටිනාකමින් යුත් අස්ථානගතවූ යන්ත්‍රෝපකරණ සම්බන්ධයෙන් අල්ලස් හෝ දූෂණ චෝදනා විමර්ශන කොමිෂන් සභාව මගින් පරීක්ෂණයක් සිදුකරගෙන යන බවත් චෝදනාගත නිලධාරීන් මෙතෙක් හඳුනාගෙන නොමැති බවත් මෙහිදී ප්‍රකාශ විය.</p>	
<p>05</p>	<p>පොතුච්ඡේද කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථානය පිහිටුවීම</p> <p>මෙම ව්‍යාපෘතිය සඳහා ජපන් ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා ආයතනය (JICA) විසින් ජපන් යෙන් මිලියන 2,503 ක ප්‍රදානයක් ලබා දීම සඳහා 2017 ජූනි 30 දින ශ්‍රී ලංකා රජය සමඟ ගිවිසුමක් අත්සන් කර තිබුණි. මේ සඳහා ශ්‍රී ලංකා රජය මගින් රු.මිලියන 486.6 ක පමණ මුදලක්ද දැරිය යුතු වූ අතර, 2017 වර්ෂයේ සිට මේ දක්වා වසර 5 ක කාලයක් ගතවී තිබුණද මෙතෙක් ඉදිකිරීම් කටයුතු ආරම්භ කර නොතිබුණි. තවද, පොතුච්ඡේද රේඛාර් කුළුණ ඉදිකරනු ලබන කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථානය පිහිටි භූමියද කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවට මෙතෙක් පවරාගෙන නොතිබුණි. මේ සඳහා හේතූන් ලෙස දෙපාර්තමේන්තුවට පාලනය කළ නොහැකි හේතු නිසා ව්‍යාපෘතිය තව දුරටත් ප්‍රමාද වෙමින් ඇති බව ග.නි. ප්‍රකාශ කළේය. කොවිඩ් වසංගත තත්වය නිසා 2020 වර්ෂයේ ප්‍රසම්පාදන කටයුතු ආරම්භ කිරීමට නොහැකි වූ බවත්, 2021 වර්ෂයේ වැඩ කටයුතු ආරම්භ කළද 2017 දී ඇස්තමේන්තු කළ මුදල ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා ටෙන්ඩර් පටිපාටිය අතරමග නවතා ඇති බව හා 2024 වර්ෂයේදී ව්‍යාපෘතිය පුත්තලමේ ආරම්භ කිරීමට බලාපොරොත්තු වන බවද හෙතෙම වැඩිදුරටත් ප්‍රකාශ කළේය.</p> <p>පුත්තලම ඩොප්ලර් රේඛාර් යන්ත්‍රය පිහිටුවීමට නියමිත ස්ථානය ඇතුළු කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ ප්‍රාදේශීය කාර්යාල පිහිටුවා ඇති ඉඩම් 10 ක පමණ අයිතිය දෙපාර්තමේන්තුවට පවරාගෙන නොතිබීම කාරක සභාවේ අවධානයට ලක්විය.</p>	<p>මෙම ව්‍යාපෘතිය ආරම්භයේදීම පුත්තලම හා පොතුච්ඡේද යන කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථාන 2 හිම රේඛාර් පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීමට යෝජිතව පැවතුණි. නමුත් කොවිඩ් වසංගතය හා ලෝක ආර්ථික අර්බුදය නිසා සිදු වූ මිල ගණන් ඉහල යාමෙන් පුත්තලම රේඛාර් යන්ත්‍රය පමණක් ස්ථාපිත කිරීමට JICA ආයතනය තීරණය කරන ලදී.</p> <p>පුත්තලම කාලගුණ රේඛාර් ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක වීම ප්‍රමාද වීම දෙපාර්තමේන්තුවේ පාලනයෙන් බැහැර වූ හේතූන් මත සිදුවූවකි. 2019 අප්‍රේල් සිදුවූ පාස්තු ප්‍රහාරය හා COVID-19 වසංගතය හේතුවෙන් පැවැති සෞඛ්‍ය සීමා නිසා මෙම ව්‍යාපෘතිය ප්‍රමාද විය. 2021 දී ජපානය තුළ ජාත්‍යන්තර ටෙන්ඩරය පැවැත්වුණු අතර එයට එක් සමාගමක් පමණක් ප්‍රතිචාර දක්වා ඇත. ගෝලීය මිල ඉහළ යාම සහ ආර්ථික අස්ථාවරතාවය මත ව්‍යාපාරික අවදානම් සලකා බලමින් එම සමාගමද පසුව ටෙන්ඩරයෙන් ඉවත් විය. මෙම ව්‍යාපෘතිය JICA ආධාර මුදල් (grant) මත පදනම් වූ බැවින්, එය බදු රහිත ව්‍යාපෘතියක් ලෙස සැලකිය යුතුය. ඒ අනුව, මෙහි දේශීය බදු (උදාහරණයක් ලෙස VAT, NBT, PAL) ශ්‍රී ලංකා රජය විසින් ගෙවිය යුතුය. මේ සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපාදන වෙන්කිරීම් ඉල්ලීම සිදු කළද, 2021 දී ආරම්භ කරන ලද මිලදී ගැනීමේ ක්‍රියාවලිය අසාර්ථක වීමෙන් අනතුරුව එම මුදල් වියදම්කල නොහැකි විය. JICA ආයතනය නැවත ප්‍රසම්පාදන ක්‍රියාවලිය ආරම්භ කරන ලද්දේ 2024 වසරේදීය.</p> <p>2024.04.26 දින අත්සන් කරන ලද සංශෝධිත ගිවිසුමට අනුව එහි කාලය 2028.07.15 දක්වා දීර්ඝ කර ඇත. ඒ අනුව JICA ආයතනය නැවත මෙම ව්‍යාපෘතියේ කටයුතු ආරම්භ කර මේ වන විට රේඛාර් යන්ත්‍රයේ නිෂ්පාදන කටයුතු හා පුත්තලම ඉදිකිරීමේ කටයුතු නිසියාකාරව නියමිත කාලරාමුවක් තුළ සිදු වෙමින් පවතී.</p> <p>එසේම පුත්තලම ඉඩම සහ තවත් ඉඩම් 03 ක පැවරුම් සහතික මේ වන විට ලබා ගෙන අවසන් කර ඇති අතර ඉතිරි ඉඩම්වල පැවරුම් කටයුතු අවසන් අදියරේ පවතී.</p>

<p>06</p>	<p>වත්කම් කළමනාකරණය</p> <p>පොතුච්ඡේද, අනුරාධපුරය, මඩකලපුව, කටුගස්කොට, මහලුප්පල්ලම, මන්නාරම, රත්නපුර, කුරුණෑගල, වවුනියාව, මුලතිව් යන කාලගුණ විද්‍යා ප්‍රාදේශීය කාර්යාල පිහිටි ඉඩම් දහය දෙපාර්තමේන්තුව වෙත පවරා ගැනීමට කටයුතු කර නොතිබුණි. මෙම ඉඩම් සඳහා ප්‍රාදේශීය ලේකම් කාර්යාල මගින් පැවරුම් සහතික ලබා ගැනීමට දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කටයුතු කර ඇති බවද එම ක්‍රියාවලියේ ප්‍රමාදයන් සිදුව ඇති බවද ග.නි. ප්‍රකාශ කළේය.</p>	<p>මෙහි දක්වා ඇති කාලගුණ විද්‍යා ප්‍රාදේශීය කාර්යාල අතරින් පොතුච්ඡේද, රත්නපුර සහ මඩකලපුව කාර්යාලවල ඉඩම් මේ වන විට පවරා ගැනීමේ කටයුතු සිදු කර අවසන් අතර, ඉතිරි කාර්යාලවල පවරා ගැනීමේ කටයුතු අවසන් අදියරේ පවතී.</p>
<p>07</p>	<p>වත්කම් කළමනාකරණය</p> <p>ජපන් ආධාර යටතේ (JICA) 2009 වර්ෂයේදී ලැබුණ රු.මිලියන 570 ක් වටිනා ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා පද්ධති 38 න් 18 ක් (M වර්ගයේ) මධ්‍යස්ථාන කාලගුණ විද්‍යා ප්‍රාදේශීය කාර්යාල පරිශ්‍ර තුළද, 17 ක් (C වර්ගයේ) මධ්‍යස්ථාන වෙනත් ආයතන පරිශ්‍ර තුළද, ස්ථාපිත කර ඇත. M වර්ගයේ පද්ධති 20න් 2 ක් සවිකර නොමැති අතර C වර්ගයේ පද්ධති 18 න් 1 ක් සම්පූර්ණයෙන්ම අක්‍රීය වී තිබුණි. ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා පද්ධති 38 න් 12 ක් පමණක් වර්තමානයේදී අපේක්ෂිත ක්‍රියාත්මක මට්ටමේ පවතින බවද පද්ධති 14ක දත්ත ප්‍රධාන කාර්යාලයට ලැබෙන බවද ග.නි. ප්‍රකාශ කළේය.</p>	<p>ස්වයංක්‍රීය කාලගුණ විද්‍යා මධ්‍යස්ථාන 38 සැලකීමේදී මේවා අවුරුදු 15 කට වඩා පැරණි අතර නිෂ්පාදකයා 2019 සිට නිෂ්පාදන කටයුතු නවතා ඇත. මේ නිසා අමතර කොටස් සපයා ගත නොහැකිව ඇත. ඒ අනුව කමිටු වාර්තා 02 ක් මගින් මෙම පද්ධති ඉවත් කිරීමට යෝජනා කර ඇත.(ඇමුණුම 02 සහ 03). ලෝක බැංකු ව්‍යාපෘතිය යටතේ නව පද්ධතියක් මිලදී ගැනීමට බලාපොරොත්තු වන අතර එතෙක් මෙම පද්ධතිය පවත්වා ගෙන යාමටත් නව පද්ධතිය මිලදී ගැනීමෙන් පසු සහයෝගිතා මධ්‍යස්ථාන හා හඳුනාගත් වෙනත් මධ්‍යස්ථානවල මෙම පද්ධතිය ස්ථාපිත කර තවදුරටත් පවත්වා ගෙන යාම සඳහා JICA හා ලෝක බැංකු ව්‍යාපෘතිය යටතේ සංවර්ධන කටයුතු කරමින් පවතී.</p>
<p>08</p>	<p>මෝසම් කතිකාවත (Monsoon Forum)</p> <p>සෑම මෝසම් සමයකට පෙරම වර්ෂයකට දෙවරක් පවත්වන මෝසම් කතිකාවතකදී (Monsoon Forum) වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව, ශ්‍රී ලංකා මහවැලි අධිකාරිය, තේ, පොල්, වී පර්යේෂණ ආයතන, කෘෂිකර්ම රක්ෂණ මණ්ඩලය, ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය ඇතුළු අදාළ රාජ්‍ය හා රාජ්‍ය නොවන ආයතන 52 ක් පමණ සම්බන්ධීකරණයෙන් කාලගුණ අනාවැකිකරණයක් සිදු කිරීම සඳහා කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් කටයුතු කරන බව ග.නි. ප්‍රකාශ කළේය.</p>	<p>මේ සඳහා පිලිතුරු ඇමුණුම - 04 මගින් ඉදිරිපත් කරමි.</p>

	<p>නිර්දේශ</p> <p>මෙම අනාවැකි පළ කිරීම පිළිබඳව කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ කටයුතුවල නීත්‍යානුකූලභාවයක් ඇති කිරීමට පනතක් සම්මත කර ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය පවතින බව පෙන්වා දුන් කාරක සභාව එතෙක් අදාළ ආයතන සම්බන්ධීකරණය කිරීමේ යාන්ත්‍රණයක් ඇති කිරීම සඳහා හා ඒ සඳහා තොරතුරු ලබා ගත යුතු අදාළ රාජ්‍ය ආයතනවල මෙන්ම කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ කාර්යභාරය, වගකීම්, හුවමාරුකර ගත යුතු තොරතුරු, තොරතුරු කළමනාකරණය හා උපයෝජනය කර ගන්නා ආකාරය ඇතුළත් කරමින් සුදුසු තොරතුරු පසුබිමක් සහිතව දිනවකවානු සහිත වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කර ඒ පිළිබඳ වාර්තාවක් 2023.09.10 දිනට පෙර කාරක සභාව වෙත ලබා දෙන ලෙසත්, කාරක සභාව ප්‍ර.ග.නි /ග.නි. වෙත නිර්දේශ කළේය.</p> <p>මේ පිළිබඳ කාලගුණ විද්‍යා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ 2023.09.08 දිනැති අංක IAU/COPA/Committee/2023/07 දරන ලිපිය මඟින් සවිස්තරාත්මක වාර්තාවක් එවා ඇත. දෙපාර්තමේන්තුව සඳහා පනතක් සෑදීම සඳහා අමාත්‍යවරයා මූලිකත්වයෙන් කටයුතු සිදු කරමින් පවතින බවද එතෙක් මෙම යාන්ත්‍රණය විධිමත් කිරීමට කටයුතු කරමින් පවතින බවද දන්වා ඇත.</p>	
09	<p>ශ්‍රී ලංකා කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ ගෝලීය ශ්‍රේණිගත කිරීම.</p> <p>ගෝලීය ශ්‍රේණිගත කිරීම් අනුව ශ්‍රී ලංකා කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව පවතින ස්ථානය (World ranking) ජාත්‍යන්තර සම්මතයන්ට සාපේක්ෂව කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිකුත් කර ඇති කාලගුණ අනාවැකිවල නිරවද්‍යතා ප්‍රතිශතය පිළිබඳ වාර්තාවක් 2023.09.10 දිනට පෙර කාරක සභාව වෙත ලබා දෙන ලෙස කාරක සභාව ප්‍ර.ග.නි. / ග.නි. වෙත නිර්දේශ කළේය.</p> <p>ගෝලීය ශ්‍රේණිගත කිරීම් අනුව ශ්‍රී ලංකා කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව පවතින ස්ථානය පිළිබඳ ලෝක කාලගුණ විද්‍යා සංගමය වෙතින් විමසන ලද බව දන්වා ඇත. තවද, ලෝකයට සාපේක්ෂව ශ්‍රී ලංකාවේ මෙම විෂයට වෙන්කරන ප්‍රතිපාදන ප්‍රමාණවත් නොවන බවද දන්වා</p>	<p>ජාතික කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව හෝ සේවා ශ්‍රේණිගත කරන විශේෂිත ගෝලීය ශ්‍රේණිගත කිරීමේ ක්‍රමයක් දැනට නොපවතී. කෙසේ වෙතත්, ජාත්‍යන්තර කාලගුණ විද්‍යා ප්‍රජාව තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථානය පිළිබඳව පහත තොරතුරු ඉදිරිපත් කළ හැක.</p> <p>1951 වසරේ සිට ශ්‍රී ලංකාව, ලෝක කාලගුණ විද්‍යා සංවිධානයේ (WMO) සාමාජිකයෙකි, එයට සාමාජික රාජ්‍යයන් 187ක් සහ ප්‍රදේශ 6ක් ඇතුළුව සාමාජිකයින් 193ක් සිටී. ශ්‍රී ලංකා කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් තුමා, ලෝක කාලගුණ විද්‍යා සංවිධානයේ ශ්‍රී ලංකාවේ ස්ථීර නියෝජිතයා ලෙස සේවය කරන අතර ජාත්‍යන්තර කාලගුණ විද්‍යා සහයෝගීතාවයේ ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්වයක් සිදුකරයි.</p> <p>ශ්‍රී ලංකා කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව කාලගුණ විද්‍යා අනාවැකි සම්පාදනයේදී</p>

<p>ඇත. උෂ්ණත්ව හා වර්ෂාපතන සත්‍යාපන පිළිබඳ වාර්තා එවා ඇත.</p>	<p>කලාපීයව සහ ජාත්‍යන්තරව එක්ව කටයුතු කරයි. ශ්‍රී ලංකාව ගෝලීය කාලගුණ විද්‍යා නිරීක්ෂණ පද්ධතියට ක්‍රියාකාරීව දායක වන අතර ජාත්‍යන්තර දත්ත හුවමාරු බැඳීම් සපුරාලයි. මෙම තත්කාලීන දත්ත හුවමාරුව ගෝලීය කාලගුණ පුරෝකථන ආකෘති සඳහා ඉතා වැදගත් වන අතර කාලගුණ විද්‍යා සේවා වල ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතාවයට සහාය වේ.</p> <p>විධිමත් ගෝලීය ශ්‍රේණිගත කිරීමකට වඩා, කාලගුණ විද්‍යා සේවා සාමාන්‍යයෙන් ඒවායේ තාක්ෂණික හැකියාවන්, පුරෝකථන නිරවද්‍යතාව, ආවරණය සහ WMO ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වීම මත පදනම්ව තක්සේරු කරනු ලබයි. නමුත් ජාතික කාලගුණ විද්‍යා සේවා අතර විශේෂිත සංසන්දනාත්මක ශ්‍රේණිගත කිරීම් සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රකාශයට පත් නොකරනු ලබයි.</p> <p>ජාතික කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තු සඳහා පුළුල්ව ලබා ගත හැකි ගෝලීය ශ්‍රේණිගත කිරීම් නොමැතිකම බොහෝ විට පිළිබිඹු කරන්නේ මෙම සේවා මූලික වශයෙන් ඔවුන්ගේ දේශීය අවශ්‍යතාවන්ට සේවය කරන අතරම WMO විසින් සම්බන්ධීකරණය කරනු ලබන ගෝලීය කාලගුණ විද්‍යා දත්ත හුවමාරු පද්ධතියට දායක වන බවයි. දැනට පවතින නවීකරණ ව්‍යාපෘතිය මගින් සිදු කරන්නේ දෙපාර්තමේන්තුව ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් සපුරාලීම සඳහා එහි හැකියාවන් වැඩි දියුණු කිරීමට කටයුතු කිරීමයි.</p>
<p>10</p>	<p><u>ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ආපදා පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගත යුතු ආයතන සඳහා සාමාජික ගාස්තු / දායක මුදල් ගෙවීම.</u></p>

<p>ජාත්‍යන්තර වශයෙන් ආපදා පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගත යුතු ආයතන සඳහා සාමාජික ගාස්තු / දායක මුදල් ගෙවා නොමැති බව මෙහිදී අනාවරණය විය. මෙම දායක මුදල් නොගෙවීමෙන් අදාළ තොරතුරු ලබා ගැනීමට ගැටළුවක් ඇති නොවන්නේදැයි කාරක සභාව විමසා සිටියේය. ලෝක කාලගුණ සංවිධානයට , වාර්ෂිකව සාමාජිකත්ව මුදල් ගෙවා ඇති බවත්, එහෙත් වෙනත් ආයතන 3 කට දායකත්ව මුදල් ගෙවා නොමැති බවත් මෙහිදී සඳහන් කෙරිණි. දායකත්ව මුදල් ගෙවීම පිළිබඳ නිශ්චිත ක්‍රමවේදයක් අනුගමනය කරන ලෙස කාරක සභාව ප්‍ර.ග.නි. / ග.නි. වෙත උපදෙස් දුන්නේය.</p>	<p>දැනට ලෝක කාලගුණ විද්‍යා සංවිධානය ඇතුළුව සංවිධාන 05 කට වාර්ෂිකව සාමාජික මුදල් ගෙවා එම ආයතනවලින් ලෝක කාලගුණ විද්‍යා දත්ත පිළිබඳව තොරතුරු ලබා ගනිමින් පවතී.</p>
---	---

 අනුර කුමාර දිසානායක
 ආරක්ෂක අමාත්‍ය